

Rakennukset ja kesämökit 2009

Eniten mökkejä Länsi-Turunmaan kunnassa 2009

Suomessa oli Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2009 yhteensä 485 100 kesämökkiä. Lukumääräisesti eniten kesämökkejä oli Länsi-Turunmaan kunnassa, yli 8 000 mökkiä. Seuraavaksi eniten mökkejä oli Hämeenlinnassa, Kouvolassa, Salossa, Raaseporissa ja Kuusamossa, joissa kunnan mökkikantaan kuului yli 6 000 kesämökkiä. Kaikkiaan 56 kunnassa oli vuoden 2009 lopulla enemmän kesämökkejä kuin vakinaisesti asuttuja asuntoja. Eniten mökkejä verrattuna asuttuihin asuntoihin oli Kustavissa, Puumalassa, Hirvensalmella, Kuhmoisissa, Sysmässä ja Mäntyharjulla.

Eniten kesämökkejä kunnittain 31.12.2009

(Kuntajako 1.1.2010 mukainen)	Kesämökkien määrä
Länsi-Turunmaa	8 325
Hämeenlinna	7 654
Kouvola	7 556
Salo	7 028
Raasepori	6 278
Kuusamo	6 254
Mikkeli	5 751
Kuopio	5 226
Mäntyharju	4 673
Kemiönsaari	4 521

Maakunnista eniten mökkejä oli Varsinais-Suomessa, johon myös mökkirikkinen kunta Länsi-Turunmaa kuuluu. Varsinais-Suomen maakunnassa oli kaikkiaan noin 48 000 kesämökkiä, myös Etelä-Savossa ja Pirkanmaalla mökkejä oli yli 45 000.

Sisällys

Kesämökkit 2009.....	3
Maakunnista Varsinais-Suomessa eniten mökkejä 2009.....	3
Mökkikanta kasvoi eniten 1980-luvulla.....	3
Uudisrakentaminen noin 4 000 vapaa-ajan asuinrakennusta vuodessa.....	4
Mökkirakentaminen vilkkainta Etelä-Savossa ja Lapissa.....	4
Tihein kesäasutus Kaskisissa.....	4
Kesämökkien keskikoko 47 neliötä.....	4
Lähes 800 000 suomalaista kuului kesämökin omistavaan asuntokuntaan.....	5
Kesäasukkaat nostavat kuntien väkimäärää kesäisin.....	5
Kesämökin omistajien keski-ikä 61 vuotta.....	5
Rakennuskanta 2009.....	6
Rakennuskannasta suurin osa asuinrakennuksia.....	6
Rakennuskanta kasvoi 13 000 rakennuksella.....	6
Kaksi kolmasosaa rakennuksista on yksikerroksisia.....	6
Liitetaulukot	
Liitetaulukko 1. Rakennukset, asunnot ja henkilöt talotyypin ja kerrosluvun mukaan 31.12.2009.....	7
Liitetaulukko 2. Rakennukset käyttötarkoituksen mukaan vuosina 1980-2009	7
Liitetaulukko 3. Rakennukset lämmitysaineen mukaan 1970-2009	7
Liitetaulukko 4. Rakennukset rakennusaineen mukaan 1960-2009.....	8
Laatuseloste: Rakennukset ja kesämökkit.....	9

Kesämökkit 2009

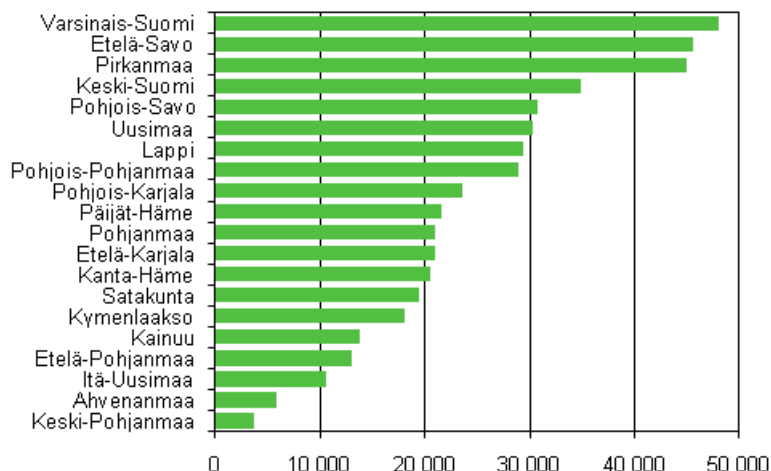
Maakunnista Varsinais-Suomessa eniten mökkejä 2009

Maakunnista eniten mökkejä oli Varsinais-Suomessa, johon myös mökkirikkein kunta Länsi-Turunmaa kuuluu. Varsinais-Suomen maakunnassa oli noin 48 000 kesämökkiä, myös Etelä-Savossa ja Pirkanmaalla mökkejä oli yli 45 000. Vähiten kesämökkejä oli Keski-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla. Keski-Pohjanmaalla mökkejä oli 3 800 ja Ahvenanmaalla 5 900.

Suomessa oli vuoden 2009 lopulla kaikkiaan 485 100 kesämökkiä. Länsi-Turunmaan kunnassa oli eniten kesämökkejä vuoden 2009 lopussa, kun tietoja tarkastellaan vuoden 2010 alussa voimaan tulleen kuntajaon mukaan. Länsi-Turunmaan kunnassa oli vuonna 2009 yhteensä 8 325 kesämökkiä. Kuntaliitosten myötä monet perinteiset mökkikunnat häviävät kartalta tai yhdistyvät entistä suurempien mökkikuntien kanssa. Yksittäisistä kunnista Länsi-Turunmaan lisäksi yli 6 000 kesämökkiä oli Hämeenlinnassa, Kouvolassa, Salossa, Raaseporissa ja Kuusamossa.

Kunnan mökkitiheyttä voidaan kuvata myös vertaamalla kesämökkien määrää vakinaisesti asuttujen asuntojen määrään. Tällöin mökkirikkaimpiin kuntiin nousevat pienet paikkakunnat, joissa on suhteellisen paljon kesämökkejä. Kaikkiaan 56 kunnassa oli vuonna 2009 enemmän mökkejä kuin vakinaisesti asuttuja asuntoja. Tällaisia kuntia olivat mm. Kustavi, Puumala, Hirvensalmi, Kuhmoinen, Sysmä ja Mäntyharju.

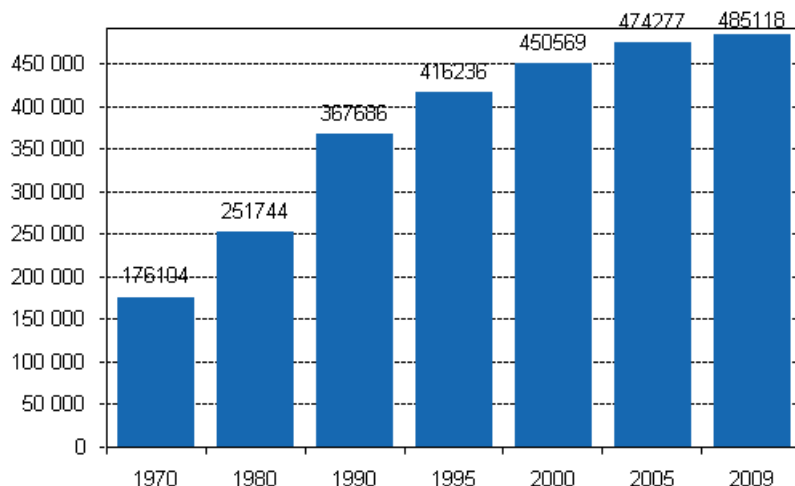
Kesämökkien määrä maakunnittain 2009

Mökkikanta kasvoi eniten 1980-luvulla

Vuoden 2009 lopussa kesämökkejä oli 485 100. Edellisestä vuodesta mökkien määrä kasvoi 3 400 kesämökillä, joista osa on uustuotantoa ja osa käyttötarkoitukseltaan vapaa-ajan asunnoiksi muutettuja. Mökkien määrä on kasvanut nopeimmin 1980-luvulla. Vuonna 1990 oli mökkejä 368 000, joka oli 46 prosenttia enemmän kuin vuonna 1980. Vuodesta 1970 vuoteen 1980 lisäys oli ollut 75 600 kesämökkiä eli 43 prosenttia.

Kuvio 1. Kesämökkien lukumäärä 1970 - 2009

Uudisrakentaminen noin 4 000 vapaa-ajan asuinrakennusta vuodessa

2000-luvulla vapaa-ajan asuinrakennusten uudistuotanto on ollut pääsääntöisesti yli 4 000 rakennusta vuodessa. Esimerkiksi vuoden 2008 aikana uusia vapaa-ajan asuinrakennuksia valmistui 4 334. Kesämökkirakentaminen on hidastunut jatkuvasti 1990-luvun alkuvuosien rakennustahtiin verrattuna. Kun 1990-luvun alussa valmistui vuosittain noin 8 000 uutta kesämökkiä, niin viime vuosina rakentamisvauhti on ollut noin puolet tästä. Kesämökkikanta kasvoi 1990-luvulla noin 20 prosentilla. Se on selvästi vähemmän kuin 1970- ja 1980-luvuilla, jolloin kanta kasvoi yli 40 prosenttia vuosikymmenen aikana.

Mökkirakentaminen vilkkainta Etelä-Savossa ja Lapissa

Viime vuosina uudisrakentaminen on ollut vilkkainta Etelä-Savossa ja Lapissa. 2000-luvulla eniten uusia vapaa-ajan asuinrakennuksia on valmistunut Etelä-Savoon ja Lappiin, joissa on rakennettu keskimäärin yli 400 vapaa-ajan asuinrakennusta vuosittain. Seuraavaksi eniten uusia vapaa-ajan asuinrakennuksia on valmistunut Varsinais-Suomen maakuntaan, keskimäärin 380 kesämökkiä vuosittain. Kesämökkikanta ei kasva suoraan uudisrakentamisen kautta, sillä osa kesämökeistä siirtyy vakinaisiksi asunnoiksi tai poistuu muuten käytöstä.

Vuodesta 1990 kesämökkikanta on kasvanut eniten Etelä-Savon maakunnassa, jossa mökkejä oli 11 000 enemmän kuin vuonna 1990. Pienin muutos kesämökkikannassa on tapahtunut Keski-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla, jossa mökkien määrä on lisääntynyt vuodesta 1990 runsaalla tuhannella mökillä.

Tihein kesäasutus Kaskisissa

Tihein mökkiasutus oli Kaskisissa, jossa oli 18 kesämökkiä maaneliökilometrillä. Kahdeksassa kunnassa oli kesämökkejä enemmän kuin 10 neliökilometriä kohti. Koko maassa oli keskimäärin 1,6 kesämökkiä neliökilometrillä. Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa ja Päijät-Hämeessä kesämökkejä oli yli neljä neliökilometriä kohti. Etelä-, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla sekä Kainuussa ja Lapissa oli vielä alle yksi kesämökki neliökilometrillä. Kunnista vähiten mökkejä pinta-alaan suhteutettuna oli Kauniaisissa, Savukoskella, Utsjoella, Enontekiöllä, Sodankylässä, Kärsämäellä ja Inarissa.

Kesämökkien keskikoko 47 neliötä

Uusien ja vanhempien kesämökkien kokoerot ovat suhteellisen suuret. Uusien vuosina 2000-2009 rakennettujen vapaa-ajan asuinrakennusten keskikoko oli 65 neliötä ja sitä vanhempien 45 neliötä. Kaikkien

kesämökkien keskipiko vuonna 2009 oli 47 neliötä. Keskipikoon lasketaan vapaa-ajan asuinrakennusten tai loma-asumiseen käytettävien rakennusten tiedossa olevat neliöt (noin 28 000 mökin pinta-ala on tuntematon). Suuret mökit ja vapaa-ajan asuinrakennukset kasvattavat keskipikoa jonkin verran, sillä mökkien neliöistä laskettu mediaani on kaikkien mökkien osalta 40 neliötä. Kesämökeistä siis puolet on pinta-alaltaan edelleen 40 neliöisiä tai sitä pienempiä. Suurten, vähintään 60 neliöisten, mökkien osuus kaikista vapaa-ajan asuinrakennuksista oli vuonna 2009 vajaa neljännes. Vuonna 1970 näiden suurten mökkien osuus mökkikannasta oli 15 prosenttia.

Taulukko 2. Kesämökit pinta-alan mukaan 2009

Pinta-alaluokka, m ²	Mökkien määrä	%
Mökkejä yhteensä	485 118	100.0
-19	38 628	8.0
20-39	178 258	36.7
40-59	130 670	26.9
60-79	58 964	12.2
80-99	26 010	5.4
100-	24 996	5.2
Tuntematon	27 592	5.7
Keskipinta-ala	47	..

Lähes 800 000 suomalaista kuului kesämökin omistavaan asutokuntaan

Kesämökeistä 399 000 oli yksityisten henkilöiden omistuksessa. Noin 86 000 mökkiä oli joko perikuntien, yritysten, yhteisöjen tai ulkomaalaisten omistamia. Kesämökin omistaviin asutokuntiin kuului yhteensä 786 000 henkilöä.

Kesämökki sijaitsee yleensä lähellä asuinpaikkaa. Asuinmaakuntansa alueelta mökin omisti 65 prosenttia kaikista mökin omistajista. Kainuun, Ahvenanmaan, Lapin ja Pohjois-Karjalan mökinomistajista yli 90 prosenttia omisti mökin asuinmaakunnassaan. Sen sijaan uusimaalaisten omistajien mökit sijaitsivat pääosin muualla kuin asuinmaakunnassa. Vain 23 prosenttia uusimaalaisten omistamista mökeistä sijaitsi Uudellamaalla. Noin kolmasosa kaikista mökinomistajista omisti kesämökin kotikunnassaan.

Kesäasukkaat nostavat kuntien väkimäärää kesäisin

Vuonna 2009 oman kotikunnan ulkopuolelle kesämökille matkavia kesäasukkaita oli noin 527 000. Eniten kesäasukkaita oli Etelä-Savossa, yli 55 000 henkilöä. Kunnista eniten kesäasukkaita tulee Länsi-Turunmaan kuntaan, jossa kesäaikana voi mökeillään oleilla lähes 10 000 henkilöä. Myös Hämeenlinnassa, Salossa, Raaseporissa, Mäntyharjulla, Kemiönsaarella, Kouvolassa, Pälkäneellä, Ylöjärvellä, Mikkelissä, Puumalassa, Asikkalassa ja Kuusamossa kesäasukkaita oli yli 5 000. Verrattaessa kesäasukkaiden määrää kunnan asutoväestöön lisääntyi Kustavin väkimäärä eniten. Kustavin alle tuhannen henkilön kunnassa kesäasukkaat lisäävät väkilukua kesäisin yli neljällä tuhannella eli Kustavin väkiluku kasvaa kesäisin jopa yli viiteen tuhanteen. Kaikkiaan 13 kunnassa kesäasukkaat kaksinkertaistivat kunnan väkimäärän.

Kesämökin omistajien keski-ikä 61 vuotta

Uusien, vuonna 2009 valmistuneiden kesämökkien omistajien keski-ikä oli 53 vuotta, kun taas kaikkien mökinomistajien keski-ikä vuonna 2009 oli 61 vuotta. Alle 40-vuotiaita omistajia oli noin 23 000 eli vain 6 prosenttia kaikista mökinomistajista.

Kaikista kesämökeistä yli neljälläkymmenellä prosentilla oli omistajana kahden aikuisen henkilön asutokunta ja 14 prosentilla mökeistä oli omistajatalouksissa alle 18-vuotiaita lapsia. Yksinasuva henkilö oli omistajana 16 prosentilla mökeistä ja vajaan viidenneksen kaikista mökeistä omisti perikunta, yritys, yhteisö tai omistaja oli tuntematon. Kesämökin omistavien asutokuntien keskipiko oli 2,3 henkilöä.

Rakennuskanta 2009

Rakennuskannasta suurin osa asuinrakennuksia

Rakennuskanta, johon ei lasketa kesämökkejä eikä myöskään maatalous- tai muita talousrakennuksia, käsitti vuoden 2009 lopussa kaikkiaan 1,4 miljoonaa rakennusta. Asuinrakennuksia, joista suurin osa on erillisiä pientaloja, oli koko rakennuskannasta 85 prosenttia. Muita kuin asuinrakennuksia oli yhteensä 210 000 eli 15 prosenttia koko rakennuskannasta. Asuinrakennuksista yli puolet on rakennettu vuonna 1970 tai sen jälkeen, erillisistä pientaloista 53 prosenttia ja kerrostaloista 63 prosenttia.

Rakennuskannan koko kerrosala oli vuoden 2009 lopussa yhteensä yli 429 miljoonaa neliometriä. Rakennusten keskimääräinen pinta-ala oli noin 299 neliometriä, muiden kuin asuinrakennusten keskimääräinen pinta-ala oli 747 neliometriä. Kerrosalaan suhteutettuna asuinrakennusten osuus koko kerrosalasta oli vain 63 prosenttia. Muista kuin asuinrakennuksista teollisuusrakennukset olivat kerrosalaltaan suurin ryhmä.

Taulukko 2. Rakennukset käyttötarkoituksen mukaan 31.12.2009

	Rakennusten lukumäärä	Osuus kaikista rakennuksista (%)
KAIKKI RAKENNUKSET	1 433 980	100,0
A. Asuinrakennukset yhteensä	1 224 209	85,4
Erilliset pientalot	1 092 363	76,2
Rivi- ja ketjütalot	75 618	5,3
Asuinkerrostalot	56 228	3,9
C-N Muut kuin asuinrakennukset yhteensä	209 771	14,6
C Liikerakennukset	41 697	2,9
D Toimistorakennukset	10 748	0,7
E Liikenteen rakennukset	54 535	3,8
F Hoitoalan rakennukset	7 993	0,6
G Kokoontumisrakennukset	13 432	0,9
H Opetusrakennukset	8 868	0,6
J Teollisuusrakennukset	40 173	2,8
K Varastorakennukset	26 712	1,9
L,N Muut rakennukset	5 613	0,4

Rakennuskanta kasvoi 13 000 rakennuksella

Suomessa oli vuoden 2009 lopussa 1 434 000 rakennusta. Edellisvuodesta rakennuskanta kasvoi 13 000 rakennuksella. Vuodesta 1990 rakennusten määrä on kasvanut 272 000 rakennuksella eli noin 23 prosenttia. Vanhoja ennen vuotta 1921 valmistuneita rakennuksia oli noin 77 000 eli 5 prosenttia rakennuskannasta. Rakennuskannasta yli kolme neljäsosaa oli erillisiä pientaloja. Kerros- ja rivitalot muodostivat sen sijaan alle kymmenesosan koko rakennuskannan määrästä. Kerrosalana mitattuna kerrostalot muodostivat kolmasosan kaikkien asuinrakennusten kerrosalasta.

Kaksi kolmasosaa rakennuksista on yksikerroksisia

Rakennuskannasta yli 66 prosenttia oli yksikerroksisia rakennuksia. Yksi- ja kaksikerroksiset rakennukset muodostivat yhteensä 95 prosenttia koko rakennuskannasta. Suomalaisista yksi- ja kaksikerroksisissa rakennuksissa asuu 3,6 miljoonaa eli 68 prosenttia. Vähintään neljäkerroksisia rakennuksia oli 25 000. Näissä asuu hieman yli miljoona suomalaista (1 088 000). Rakennus, jossa on kymmenen kerrosta tai enemmän, on jo melko harvinainen. Koko maassa tällaisia maamerkkejä on noin 300. Näistä varsinaisia asuinkerrostaloja on noin 200.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Rakennukset, asunnot ja henkilöt talotyyppin ja kerrosluvun mukaan 31.12.2009

Talotyyppi	Rakennuksia	Asuntoja	Henkilöitä (ns. asuntoväestö)
Kaikki rakennukset	1 433 980	2 784 469	5 242 156
1-2 kerrosta	1 362 192	1 674 423	3 624 034
3-9 kerrosta	51 928	1 089 541	1 589 832
10+ kerrosta	287	13 016	17 727
tuntematon kerrosluku	19 573	7 489	10 563
Erilliset pientalot	1 092 363	1 125 601	2 682 943
Rivi- ja ketjutalot	75 618	380 299	699 012
Asuinkerrostalot	56 228	1 221 397	1 771 930
1-2 kerrosta	16 814	140 672	199 788
3-9 kerrosta	38 801	1 063 826	1 549 484
10+ kerrosta	189	12 683	17 367
tuntematon kerrosluku	424	4 216	5 291
Muut kuin asuinrakennukset	209 771	57 172	88 271
1-2 kerrosta	182 610	34 783	57 816
3-9 kerrosta	8 958	18 783	24 823
10+ kerrosta	98	333	360
tuntematon kerrosluku	18 105	3 273	5 272

Liitetaulukko 2. Rakennukset käyttötarkoituksen mukaan vuosina 1980-2009

Käyttötarkoitus	Vuosi			
	1980	1990	2000	2009
Kaikki rakennukset	934 845	1 162 410	1 299 624	1 433 980
A. Asuinrakennukset	842 662	1 012 163	1 120 714	1 224 209
Erilliset pientalot	775 678	914 928	1 002 747	1 092 363
Rivi- ja ketjutalot	22 613	52 522	66 281	75 618
Asuinkerrostalot	44 371	44 713	51 686	56 228
C-N Muut rakennukset	92 183	150 247	178 910	209 771
C Liikerakennukset	21 926	33 138	40 294	41 697
D Toimistorakennukset	7 551	9 913	11 037	10 748
E Liikenteen rakennukset	10 640	36 784	45 225	54 535
F Hoitoalan rakennukset	3 992	5 796	6 978	7 993
G Kokoontumisrakennukset	6 659	10 231	12 943	13 432
H Opetusrakennukset	7 750	8 545	9 136	8 868
J Teollisuusrakennukset	19 507	29 106	36 437	40 173
K Varastorakennukset	8 730	5 446	6 423	26 712
L,N Muut rakennukset	5 428	6 948	10 437	5 613

Liitetaulukko 3. Rakennukset lämmitysaineen mukaan 1970-2009

Lämmitysaine	Vuosi				
	1970	1980	1990	2000	2009
Kaikki rakennukset	837 948	934 845	1 162 410	1 299 490	1 433 980
Kauko- /aluelämpö	..	48 538	105 608	130 946	161 631
Öljy, kaasu	320 171	347 498	306 750	320 934	322 584
Kivihili, koksi	24 328	11 794	8 753	7 986	7 026
Sähkö	41 872	178 707	357 743	455 752	547 307
Puu, turve	429 467	327 230	321 342	292 763	277 934
Muu, tuntematon	22 111	20 578	62 214	91 243	117 498
%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kauko- /aluelämpö	..	5,2	9,1	10,1	11,3
Öljy, kaasu	38,2	37,2	26,4	24,7	22,5
Kivihili, koksi	2,9	1,3	0,8	0,6	0,5
Sähkö	5,0	19,1	30,8	35,1	38,2
Puu, turve	51,3	35,0	27,6	22,5	19,4
Muu, tuntematon	2,6	2,2	5,4	7,0	8,2

Liitetaulukko 4. Rakennukset rakennusaineen mukaan 1960-2009

Talotyyppi	Vuosi	Rakennusaine							
		Yhteensä	% Kivi	% Puu	% Muu, tuntematon	%			
Kaikki rakennukset	1960	832 460	100,0	55 008	6,6	777 452	93,4
	1970	837 948	100,0	83 125	9,9	754 823	90,1
	1980	934 845	100,0	120 608	12,9	814 237	87,1
	1990	1 162 410	100,0	168 818	14,5	956 626	82,3	36 966	3,2
	2000	1 299 624	100,0	194 725	15,0	1 040 189	80,0	64 710	5,0
	2009	1 433 980	100,0	226 941	15,8	1 152 349	80,4	54 690	3,8
Asuinrakennukset	1960	725 932	100,0	25 586	3,5	700 346	96,5
	1970	768 204	100,0	58 287	7,6	709 917	92,4
	1980	842 662	100,0	89 490	10,6	753 172	89,4
	1990	1 004 809	100,0	121 291	12,1	870 314	86,6	13 204	1,3
	2000	1 120 714	100,0	138 357	12,3	935 928	83,5	46 429	4,1
	2009	1 224 209	100,0	157 920	12,9	1 030 004	84,1	36 285	3,0
Muut rakennukset	1960	106 528	100,0	29 422	27,6	77 106	72,4
	1970	69 744	100,0	24 838	35,6	44 906	64,4
	1980	92 183	100,0	31 118	33,8	61 065	66,2
	1990	150 249	100,0	47 394	31,5	82 661	55,0	20 194	13,4
	2000	178 910	100,0	56 368	31,5	104 261	58,3	18 281	10,2
	2009	209 771	100,0	69 021	32,9	122 345	58,3	18 405	8,8

Laatuseloste: Rakennukset ja kesämökit

Tilastotietojen relevanssi

Rakennukset ja kesämökit -tilasto kuvaa olemassa olevaa rakennus- ja kesämökkikantaa vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan. Rakennuskantaan eivät pääsääntöisesti sisälly seuraavat rakennukset: nestevarastorakennukset, yksinomaan maataloustuotannossa käytettävät rakennukset, asuinrakennusten sauna- ja talousrakennukset, puolustusvoimien rakennukset ja väestösuojat, paitsi silloin, kun em. rakennukset ovat asuttuja tai niissä on toimitiloja. Rakennuskantaan eivät sisälly myöskään kesämökit, sillä ne esitetään usein miten omana tietona. Rakennus- ja kesämökkikanta ei sisällä samoja rakennuksia, sillä yksittäinen rakennus luokitellaan joko rakennuskantaan tai kesämökkikantaan. Asutut kesämökit sisältyvät asuntokantaan ja sitä kautta myös rakennuskantaan, mutta eivät kesämökkikantaan. Asutut kesämökit on otettu mukaan rakennuskantaan vuodesta 2000 lähtien. Rakennuskanta sisältää kaikki asuntokantaan kuuluvat rakennukset. Rakennuskantaa voidaan kuvata mm. rakennuksen käyttötarkoituksen (asuinrakennus, liikerakennus, toimistorakennus jne.), rakennusvuoden, kerrosalan ja rakennusaineen mukaan. Kesämökeiksi on määritelty ne rakennukset, joiden käyttötarkoitus oli vuoden viimeisenä päivänä vapaa-ajan asuinrakennus tai joita ko. ajankohtana käytettiin loma-asumiseen. Kesämökit sisältävät siis ensisijaisesti Rakennusluokituksen käyttötarkoitukseluokan Erilliset vapaa-ajan rakennukset (luokka 041) ja lisäksi muut rakennukset, joita käytetään loma-asumiseen (käytössäolosta on ilmoitettu rekisteriviranomaiselle). Niitä majoitustoimintaa harjoittavien liikeyritysten vuokrattavia lomamökkejä, jotka ovat Liikerakennusten luokassa 124 (Vuokrattavat lomamökit ja -osakkeet, liiketoiminnallisesti) ei lueta kesämökeiksi.

Rakennukset ja kesämökit -tilasto perustuu Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän rakennuksia koskeviin tietoihin, joita ylläpitävät kuntien rakennusvalvontaviranomaiset, maanmittaustoimistot sekä maistraatit. Väestötietojärjestelmään tallennettavat tiedot määrittelee väestötietolaki ja väestötietoasetus. Tilastokeskuksen tehtävänä on puolestaan laatia yhteiskuntaoloja kuvaavia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 1992/48). Tilasto on budjettirahoitteinen.

Menetelmäkuvaus

Rakennukset ja kesämökit -tilasto on kokonaistilasto, jonka tiedot poimitaan Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän rakennuksia koskevista tiedoista.

Väestörekisterikeskuksen rakennuksia ja asuntoja koskeva tietojärjestelmä on luotu 1980-luvun alussa. Sen tietopohjan muodostaa Tilastokeskuksen, vuoden 1980 väestölaskennan yhteydessä, omistajilta tai rakennuksen ja asunnon haltijoilta keräämät tiedot. Tiedonkeruu perustui väestökirjalakiin ja erilliseen väestölaskenta-asetukseen. Vuodesta 1982 lähtien rakennus- ja huoneistotietoja on päivitetty tietojärjestelmään rakennushankeilmoituksilla, jotka täytetään haettaessa rakennuslupaa uutta rakennusta, laajennusta tai muutostöitä varten. Koko 1980-luvun ajan Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän rakennus- ja huoneistotietoja tarkistettiin ja korjattiin eri tietojen osalta. Tilastokeskus kehitti erilaisia käsittelysääntöjä aineiston käsittelemiseksi, jotta rekisteritietoja pystyttäisiin jatkossa käyttämään vuosittaisen rakennus- ja asuntokantatilaston tekemiseen. Rakennuksia koskeva vuosittainen tilastotuotanto aloitettiin Tilastokeskuksessa vuodesta 1987 alkaen ja kesämökkejä koskeva tilastointi vuodesta 1989 alkaen.

Rakennukset ja kesämökit -tilaston laatu on suhteellisen suoraan riippuvainen lähdeaineiston laadusta. Tiedot asuntojen purkamisesta tai muusta rakennusten poistumasta eivät välity säännöllisesti väestötietojärjestelmään. Tämän vuoksi Tilastokeskuksen aineistoa pyritään korjaamaan käsittelysäännöillä siten, että aineistosta karsitaan todennäköiset poistumatapaukset kuten vanhat ja huonokuntoiset rakennukset. Kaikki muutostyöt eivät ole luvanvaraisia rakennustoimenpiteitä, eivät myöskään kaikki rakennuksen varusteita ja verkostoliittymiä koskevat toimenpiteet, joten niistä ei aina välity tietoa viranomaiselle ja sitä kautta tilastoihin. Tämän vuoksi suurelta osalta kesämökkien rekisteritiedoista puuttuu mm. tieto sähköistyksestä tai vesijohto- ja viemäri liittymistä. Alkuperäisaineiston virheellisyyksiä ja rakennusten puuttuvia tietoja pyritään jonkin verran päättelemään ja korjaamaan Tilastokeskuksessa. Esimerkiksi samaa rakennusta kuvaavia tietoja ei ole hyväksytty kahdesti, mikäli on epäily päällekkäisistä tiedoista. Myös

muita alkuperäisaineiston virheellisyyksiä ja rakennusten puuttuvia tietoja pyritään päättelemään ja korjaamaan Tilastokeskuksessa. Osa rakennusten ja asuntojen varustetiedoista on kerätty vasta vuoden 1980 väestölaskentatietojen jälkeen. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi hissi, parveke ja koneellinen ilmastointi. Rakennuskannasta karsitaan mm. maataloustuotannossa käytettävät rakennukset sekä asuinrakennusten sauna- ja talousrakennukset. Yksilöivien tunnistetietojen avulla Tilastokeskuksen rakennuskantatietoihin yhdistetään muita tietoja mm. rakennuksessa olevien asuntojen ja asukkaiden määrä.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rakennusten keskeisten tietojen peittävyys on suhteellisen hyvä. Rakennusten määrissä ja ominaisuustiedoissa on kuitenkin jonkin verran virheellisyyksiä, sillä kaikki muutostiedot eivät tule kattavasti väestötietojärjestelmää ylläpitävien viranomaisten tietoon. Vuoden 1990 väestölaskennan yhteydessä tehdyn luotettavuustutkimuksen mukaan rekisteripohjaisessa tilastossa oli noin 20 000 rakennusta liikaa. Nämä rakennukset olivat joko purettuja, tuhoutuneita tai muuttuneet kesämökeiksi. Väestötietojärjestelmän rakennuksia ja asuntoja koskevista tiedoista ei saada poistumatietoja tarkasti, minkä vuoksi Tilastokeskus pyrkii karsimaan rakennuskantatilastosta vanhat ja huonokuntoiset rakennukset ja asunnot. Mikäli tällaiseen rakennuskannasta poistettuun rakennukseen muuttaa vakinaisia asukkaita, rakennus palautuu jälleen rakennuskantaan. Tiedot ilman lupaa rakennetuista uusista kohteista sekä muutos- ja parannustöistä, jotka eivät vaadi lupaa tai joille ei ole lupaa haettu, eivät myöskään välity tietojärjestelmään. Lämmitystavan tai -aineen muutokset eivät kaikissa tapauksissa ole luvanvaraisia rakennustoimenpiteitä. Sama ongelma koskee myös rakennuksen varusteita ja verkostoliittymiä koskevia tietoja, joissa saattaa olla virheellisyyttä. Vääriä tietoja pystytään jonkin verran korjaamaan Tilastokeskuksessa poistamalla ristiriitaisuuksia eri varusteiden, lämmitystapojen ja -aineiden kesken. Myös niissä tiedoissa on puutteellisuksia, joita on alettu kerätä vasta vuoden 1980 tietopohjan perustamisen jälkeen. Esimerkiksi tiedot hissistä, parvekkeesta ja koneellisesta ilmastoinnista voivat olla puutteellisia.

Kesämökkkitiedoista voi puuttua jonkin verran yksiköitä. Kesämökkikäyttöön otetaan rakennuksia, jotka ovat rekisterissä muissa käyttötarkoituksissa kuin vapaa-ajan asuntoina (esim. asuinrakennuksina, kuten monet mummonmökkit tai vanhojen tilojen päärakennukset). Tällainen rakennuksen muuttuminen vapaa-ajan asunnoksi ei aina välity rekisteriviranomaisille ja sitä kautta tilastoihin. Rekisteriin tehtyjä tarkistuksia ja kyselyjä on jonkin verran pyritty kohdistamaan juuri käyttötarkoitukseltaan tuntemattomiin ja/tai tyhjiin oleviin rakennuksiin, joiden käyttötarkoitus on saattanut muuttua vapaa-ajan asuinrakennukseksi. On myös mahdollista, että kesämökki muutetaan käyttötarkoitukseltaan asuinrakennukseksi, kun se otetaan asumiskäyttöön. Tällöin kesämökki poistuu kesämökkikannasta. Samoin tapahtuu myös silloin, kun kesämökki ilmoitetaan muuttoilmoituksessa vakinaiseksi osoitteeksi. Väestörekisterikeskus on täydentänyt väestötietojärjestelmän rakennustietoja lisäämällä rekisteriin verohallinnon kesämökkkitietoja. Tämän vuoksi joissakin kunnissa voi olla liikaa vapaa-ajan asuinrakennuksia. Ts. sama kesämökki on ollut sekä Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmässä että verottajalta saadussa aineistossa. Kaikissa tapauksissa näitä ei ole voitu päätellä samaksi yksiköksi, koska verohallinnon tiedoissa ei ole rakennuksen koordinaattitietoja. Kesämökin omistajaan liittyvät tiedot, kuten ulkokuntalaisten kesäasukkaiden määrä, kuvaavat vain viranomaisrekisterin kautta saatavia tietoja. Kesämökin todellinen käyttäjäryhmä voi joissakin tapauksissa olla aivan toinen, kuin rekisteritiedoista pystytään päättelemään. Suurelta osalta kesämökkejä puuttuu tieto mm. sähköistyksestä tai vesijohto- ja viemäri liittymistä. Otospohjaisen kyselytutkimuksen (Kesämökkibarometri 2009) mukaan kesämökeistä 76 prosenttia oli sähköverkon piirissä ja 16 prosenttia sai talousvetensä vesilaitoksen tai vesiosuuskunnan verkosta. Vastaavat tiedot viranomaisrekisteriin pohjautuvassa kesämökkitilastossa on, että kesämökeistä 34 prosentilla on sähköliittymä ja 4 prosentilla liittymä vesijohtoverkoston.

Väestörekisterikeskus toteutti vuonna 2003 automaattisen tietojenkäsittelyn menetelmin laajan rakennusten koordinaattitietojen perusparannushankkeen, jolloin myös rakennus- ja kesämökkitilastojen koordinaattitiedot paranivat. Koordinaattitiedon kattavuus vaihtelee jonkin verran kunnittain. Vuoden 2009 Rakennukset ja kesämökkitilastossa oli noin 6500 (alle 1 prosentti) sellaista rakennusta tai kesämökkkiä, joilta puuttui koordinaattitieto tai koordinaatti ei ollut validi muiden aluetietojen kanssa.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Rakennukset ja kesämökit -tilasto tehdään vuosittain. Tiedot ovat vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan. Rakennukset ja kesämökit -tilasto valmistuu noin viisi kuukautta tilastointiajankohdan jälkeen. Aluejakona käytetään tilastointiajankohdan jälkeistä päivää eli seuraavan vuoden ensimmäisen päivän aluejakoa. Näin ollen kunnat, jotka yhdistyvät vuoden ensimmäisenä päivänä on tilastoitu yhteen. Julkistamiskalenterin verkko-osoite: <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

Tilastojen saatavuus

Rakennus- ja kesämökkikantaa koskevia tietoja on saatavilla kunnittain ja kuntaa suuremmilla aluejaoilla Tilastokeskuksen internet-sivuilta, maksuttomasta StatFin -tilastopalvelusta. Muuta Rakennukset ja kesämökit -tilastoon liittyvää tietoa on tilaston kotisivulla <http://tilastokeskus.fi/til/rakke/index.html>. Kotisivun linkeistä löytyvät mm. tilaston kuvaus sekä käsitteet ja määritelmät.

Rakennus- ja kesämökkitalastoja koskevia painojulkaisuja on julkaistu vuosittain 1987-2007 Tilastokeskuksen Asuminen-sarjassa ja sitä aikaisemmin Väestölaskenta-sarjassa vuodesta 1950. Tilastossa käytetyt alue- ja rakennusluokitukset löytyvät Tilastokeskuksen luokitus- ja metatietopalvelujen kotisivuilta sekä painetuista luokituskäsikirjoista. Maksullisissa palveluissa sekä erityisselvityksinä tilattavissa tiedoissa on saatavilla yksityiskohtaisempaa tietoa, myös kuntien osa-alueiden mukaan.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastovuodesta 2008 alkaen Rakennuskantatilasto ja Kesämökit -tilasto yhdistettiin siten, että tilaston nimeksi tuli Rakennukset ja kesämökit -tilasto ja sen tietosisältö on sama kuin aikaisemmin erillisinä tehtyjen tilastojen.

Vertailtaessa eri ajankohtien tietoja on otettava huomioon, että osa muutoksista voi johtua rekisterissä tehdyistä tarkastuksista, tilastoaineiston käsittelyn muutoksista ja aikaisempien vuosien erilaisista tiedonkeruumenetelmistä. Esimerkiksi rakentamisvuosien korjaukset vaikuttavat rakennusten ikärakenteeseen, samoin rakennusten käyttötarkoitukseen kohdistuneet tarkistukset. Vuoden 1985 väestölaskennassa käytettiin ensimmäisen kerran rekisteritietoja asunto- ja rakennuskantatilaston muodostamisessa. Tiedot asunto- ja rakennuskannasta on tuotettu väestölaskennoissa vuosina 1950, 1960, 1970, 1980 sekä 1985. YK:n väestölaskentasuositukset on otettu huomioon väestölaskentoja toteutettaessa. Vuodesta 1987 lähtien tietoja on tuotettu vuosittain rekisteripohjaisesti, ja vuosittain tehdyt tilastotiedot ovat pitemmällä periodilla suhteellisen vertailukelpoisia keskenään. Rakennuksen käyttötarkoituluokitus muuttui vuonna 1994. Rakennuskantatilastossa uusi luokitus on ollut käytössä tilastovuodesta 1993.

Ensimmäiset rekisteripohjaiset kesämökkitalastot on julkaistu vuodelta 1989 ja sen jälkeen vuosittain. Väestörekisterikeskus täydensi Väestötietojärjestelmän rakennustietoja lisäämällä rekisteriin verohallinnon kesämökkitiedot kesällä 1990. Tämän jälkeen kunnissa tarkastettiin mm. puuttuvia koordinaatti- ja ominaisuustietoja. Tätä edeltävät kesämökkitiedot ovat vuoden 1980 väestölaskennasta, jossa tiedot kerättiin lomakkeilla. Vuoden 1980 laskennassa kerättiin myös sellaisia tietoja, joita ei enää sen jälkeen kerätty, kuten tieto kesämökin yhteisomistuksesta ja talviasuttavuudesta. Vuoden 1997 alussa Väestörekisterikeskus täydensi uudelleen väestötietojärjestelmän rakennustietoja verottajan kiinteistötiedoilla. Tässä yhteydessä rekisteriin lisättiin myös huomattava määrä kesämökkejä. Koska näistä osa saattaa jo olla eri tunnuksella väestötietojärjestelmän rakennustiedoissa, on verottajan aineistosta lisätyistä yksiköistä kesämökkitalastoon pyritty hyväksymään vain maistraattien tarkistamat lisäykset.

Selkeys ja yhtenäisyys

Tilastokeskuksen rakennus- ja asuntokantatilastot vastaavat nykyisessä tietojärjestelmässä (2005 lähtien) toisiaan siten, että jokaista asuntokannan asuntoa vastaava rakennus on rakennuskannassa. Tilastokeskuksen rakennus- ja asuntokantatilastot ja Väestörekisterikeskuksen rakennus- ja huoneistotiedot eivät ole täysin yhtenevät, koska rekisterin sisältämät virheet on pyritty korjaamaan Tilastokeskuksessa. Lisäksi Tilastokeskuksen rakennuskannasta karsitaan mm. maataloustuotannossa käytettävät rakennukset ja

asuinrakennusten sauna- ja talousrakennukset. Tilastokeskuksen tiedoissa kesämökit esitetään yleensä omana tietona ja rakennuskanta ilman kesämökkitietoja. Tilastokeskuksen rakennuskantatilaston ja rakennustuotantotilaston uudistuotantoa kuvaavien lukujen erot johtuvat mm. eri poiminta-ajankohdista. Lisäksi rakennuskannassa on mukana kaikki ne asuntoja sisältävät rakennukset, joissa asuttiin vuoden viimeisenä päivänä, vaikka ne eivät vielä olisi valmistuneetkaan. On myös mahdollista, että rakennuskantaan aikaisemmin kuulumaton rakennus otetaan asumiskäyttöön, jolloin se tulee mukaan rakennuskantaan.

Tilastokeskuksen Rakennustuotantotilaston uudistuotantoa kuvaavat valmistuneiden rakennusten määrät eivät lisää olemassa olevaa rakennuskantaa samalla määrällä. Tämä sen vuoksi, että rakennuskannan sisällä tapahtuu muutoksia, kuten rakennuksen purkaminen tai palaminen tai esimerkiksi uuden rakennuksen rakentaminen vanhan rakennuksen tilalle, olemassa olevan rakennuksen käyttötarkoituksen muuttuminen toiseksi jne. Lisäksi aikaisemmin käyttämättömänä ollut rakennus voi palautua rakennuskantaan, jos siihen muuttaa vakinaisia asukkaita.

Tilastokeskuksen ja Väestörekisterikeskuksen rakennuksia, kesämökkejä ja asuntoja koskevat tiedot eivät ole täysin yhtenevät, koska rekisterin sisältämät virheet on pyritty korjaamaan Tilastokeskuksessa. Lisäksi rakennus- ja kesämökkikannan määritelmät eivät ole yhtenäiset. Otospohjaisena kyselytutkimuksena toteutetun Kesämökkibarometrin tiedot voivat poiketa rekisteripohjaisesta kesämökkitilastosta erilaisen tiedonkeruumenetelmän ja erilaisten käsitteiden ja määritelmien vuoksi. Kesämökkibarometri on Saaristoasiain neuvottelukunnan ja Tilastokeskuksen määrävuosin tekemä vapaa-ajan asumista kuvaava tutkimus.

Lisätietoja

Marja Hermiö (09) 1734 3211
Arja Tiihonen (09) 1734 3272
Elina
Aspblad-Huohvanainen (09) 1734 3232
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma
asuminen@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute